TGAU CYNLLUN MARCIO

HAF 2018

TGAU (NEWYDD)
LLENYDDIAETH GYMRAEG - HAEN SYLFAENOL
UNED 2: Y NOFEL
3010N20-1

© WJEC CBAC Cyf.

RHAGARWEINIAD

Defnyddiwyd y cynllun marcio hwn gan CBAC ar gyfer arholiad 2018. Penderfynwyd arno'n derfynol yn dilyn trafodaeth fanwl mewn cynadleddau arholwyr gan yr holl arholwyr oedd yn ymwneud â'r asesiad. Cynhaliwyd y gynhadledd yn fuan ar ôl sefyll y papur fel y gellid cyfeirio at yr amrediad llawn o ymatebion ymgeiswyr, gyda sgriptiau wedi'u llungopïo yn sail i'r drafodaeth. Amcan y gynhadledd oedd sicrhau bod y cynllun marcio wedi'i ddehongli a'i gymhwyso yn yr un modd gan yr holl arholwyr.

Gobeithir y bydd y wybodaeth hon o gymorth i ganolfannau ond cydnabyddir ar yr un pryd y gallai fod gan athrawon safbwyntiau gwahanol ynglŷn â manylion neu ddehongli gan nad ydynt wedi bod yn rhan o'r gynhadledd farcio.

Mae'n flin gan CBAC ond nid oes modd iddo ymgymryd ag unrhyw drafodaeth na gohebiaeth am y cynllun marcio hwn.

© WJEC CBAC Cyf.

1. Llinyn Trôns

(a) 1 marc am bob ateb cywir hyd at 3 ffaith
Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Gwenan yn cael trafferth cerdded – llusgo tu ôl felly Llion yn arafu i gerdded gyda hi
- Aros i gael bwyta eu cinio
- Nobi'n taflu papur Mars i'r llawr - cael cerydd gan Donna
- Dewis Gwenan i arwain
- Dei yn cael ei ddewis
- Galw Dei yn ffati
- Olwen yn helpu Llion i weld lle roedden nhw ar y map
- Gags yn galw Llion yn snichyn bach slei

[3]

(b) 1 marc am bob ateb cywir hyd at 3 ffaith
Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Nid oedd Llion wedi syrthio allan o'r canŵ
- Llwyddodd i arwain y criw'n llwyddiannus i ben y mynydd
- Abseilio'n llwyddiannus
- Dringo'n gyflym
- Llion yn helpu pobl
- Llion yn neis i Gwenan
- Llion yn fwy aeddfed
- Cynnig syniad i helpu i lwyddo yn y tasgau ymenyddol

[3]

(c) Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Merched yn mynd i newid ar ôl y twmpath
- Gwenan ac Olwen yn cynnig vodka i Llion
- Gwenan yn mynd i chwilio am Gags
- Llion yn dawnsio gyda Gwenan ac yna'n cusanu
- Chwydodd Gwenan dros Llion
- Gwenan yn meddwl iddi weld Gags gyda Donna – y ddwy'n ffraeo
- Gwenan yn crio gydag Olwen
- Tecs Pecs yn dawnsio gyda Donna
- Llion yn treulio gweddill y noson yng nghefn y neuadd gyda Dei a Jason

8-10	• dangos dealltwriaeth dda o'r nofel • *cyflwyno'r gwaith yn drefnus* • *arddangos gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
4-7	• dangos dealltwriaeth eithaf da o'r nofel • *dangos trefn mewn rhannau o'r gwaith* • *gafael anghyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
0-3	• arddangos gwybodaeth am gynnwys y nofel trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol am y stori • *ymgais at ddilyniant* • *gafael gyfyngedig ar sillafu, atalnodi a gramadeg*

© WJEC CBAC Cyf.

(ch) Gellir sôn am bwyntiau megis:

golygus	Pawb yn ei ffansïo hi
diog	Ei mam yn mynd â hi i bob man yn y car
edrychiad yn bwysig iddi	Ysmygu i gadw'n denau
dihyder	Ofn dringo'r graig
emosiynol	Poeni am Gags – ar y noson olaf yn y disgo

N= nodwedd cymeriad
T = tystiolaeth o'r nofel

5-6	• dangos dealltwriaeth dda o'r cymeriad • rhoi nifer o resymau / digwyddiadau fel tystiolaeth
3-4	• dangos dealltwriaeth eithaf da o'r cymeriad • rhoi rhai rhesymau / digwyddiadau fel tystiolaeth
0-2	• arddangos gwybodaeth am gymeriad trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol am y stori • ambell gyfeiriad at reswm neu ddigwyddiad

(d)

(i) 1 marc am sylw perthnasol x 2 **[2]**
(ii) 1 marc am sylw perthnasol x 2 **[2]**
(iii) 1 marc am enwi'r nodwedd
1 marc am ddyfyniad cywir
2 farc am sylw i drafod effaith **[4]**

(dd) Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Edrych ymlaen at y daith i fyny'r Wyddfa er mwyn cael treulio amser gydag Olwen
- Methu credu ei fod wedi bod i angladd Gags – cofio'r bore erchyll olaf yn y gwersyll
- Y newid yn ei gymeriad yn dilyn y cwrs yn y gwersyll – mwy o hyder
- Ei syndod am ei lwyddiant yn yr arholiadau TGAU
- Plannu coeden yn yr ysgol er cof am Gags
- Sôn am rai gweithgareddau yn y gwersyll yr oedd wedi eu mwynhau - y canŵio, abseilio, dringo mynydd
- Bwlio cyson Gags a Nobi – y pen lawr y tŷ bach, gwlychu'r gwely

© WJEC CBAC Cyf.

8-10	• dangos gwybodaeth dda am y testun gwreiddiol – cymeriadau a digwyddiadau • dangos ymwybyddiaeth o brif nodweddion y testun gwreiddiol o ran naws ac awyrgylch yn eithaf da • ymwybyddiaeth o nodweddion y cymeriad a'i deimladau • *adnabyddiaeth eithaf da o ffurf gan ddefnyddio arddull ysgrifennu eithaf da sy'n briodol i'r pwrpas* • *arddangos gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
4-7	• dangos gwybodaeth am y testun gwreiddiol - trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol i'r dasg dan sylw am gymeriadau a digwyddiadau • ymgais i adlewyrchu'r testun gwreiddiol o ran naws ac awyrgylch • dangos peth dealltwriaeth o gymeriadau • *ymwybyddiaeth fras o'r ffurf gan ddangos peth ymdrech i ysgrifennu'n briodol i'r pwrpas* • *gafael anghyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
0-3	• dangos peth gwybodaeth am y testun gwreiddiol - cymeriadau a digwyddiadau • ymgais i gyflwyno gwaith creadigol yn seiliedig ar destun syml • ychydig o fanylion am gymeriadau a digwyddiadau • *peth ymwybyddiaeth o'r ffurf a'r angen i ysgrifennu'n briodol i'r pwrpas* • *gafael gyfyngedig ar sillafu, atalnodi a gramadeg*

© WJEC CBAC Cyf.

2. Bachgen yn y Môr

(a) 1 marc am bob ateb cywir hyd at 3 ffaith
Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Y gatiau i'r cychod yn cael eu hagor
- Jamal a Bibi yn cael eu gwahanu oddi wrth eu rhieni
- Bibi am geisio cael gafael ar y bêl o'r cei

[3]

(b) 1 marc am bob ateb cywir hyd at 3 ffaith
Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Mynd allan i chwarae pêl droed
- Taflu cerrig at y tanc
- Sefyll ar ffrwydryn tir

[3]

(c) Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Bibi'n gwisgo fel bachgen – dillad ei brawd yn rhy fawr iddi
- Chwilio am dacsi eu tad
- Y stadiwm bron yn llawn
- Y dorf yn tawelu wrth weld tryc y fyddin yn gyrru ar y maes
- Milwyr yn tynnu menywod allan o'r tryc
- Jamal a Bibi'n sylweddoli mai eu mam yw'r fenyw sy'n rhedeg
- Y milwyr yn anelu eu drylliau at eu mam
- Jamal am eu hatal i saethu ei fam
- Tacsi'n cyrraedd y maes – dau filwr yn anelu eu drylliau at y tacsi, ond y tacsi'n eu bwrw i'r llawr
- Mam yn rhedeg i mewn i'r tacsi roedd Dad yn ei yrru

8-10	• dangos dealltwriaeth dda o'r nofel • *cyflwyno'r gwaith yn drefnus* • *arddangos gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
4-7	• dangos dealltwriaeth eithaf da o'r nofel • *dangos trefn mewn rhannau o'r gwaith* • *gafael anghyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
0-3	• arddangos gwybodaeth am gynnwys y nofel trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol am y stori • *ymgais at ddilyniant* • *gafael gyfyngedig ar sillafu, atalnodi a gramadeg*

© WJEC CBAC Cyf.

(ch) Gellir sôn am bwyntiau megis:

penderfynol	Chwarae pêl droed, felly'n torri rheolau llywodraeth Afghanistan
naïf	Rhedeg ar ôl y bêl – glanio yn nŵr yr harbwr
heriol	Taflu cerrig at y tanc
ffyddlon	Gofalu am ei brawd - gwrthod mynd gydag Yusaf
byr ei thymer	Cicio a chnoi'r morwr ar ôl iddo daro Jamal yn ei wyneb

N= nodwedd cymeriad
T = tystiolaeth o'r nofel

5-6	• dangos dealltwriaeth dda o'r cymeriad • rhoi nifer o resymau/digwyddiadau fel tystiolaeth
3-4	• dangos dealltwriaeth eithaf da o'r cymeriad • rhoi rhai rhesymau/digwyddiadau fel tystiolaeth
0-2	• arddangos gwybodaeth am gymeriad trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol am y stori • ambell gyfeiriad at reswm neu ddigwyddiad

(d)

(i) 1 marc am sylw perthnasol x 2 **[2]**
(ii) 1 marc am sylw perthnasol x 2 **[2]**
(iii) 1 marc am enwi'r nodwedd
1 marc am ddyfyniad cywir
2 farc am sylw i drafod effaith **[4]**

(dd) Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Y rhyddhad o gael y teulu nôl gyda'i gilydd
- Meddwl na fyddai byth yn gweld ei blant eto
- Edrych ymlaen at fywyd newydd yn eu cartref newydd
- Ei fod wedi gorfod gadael Afhganistan er mwyn cael rhyddid i'w wraig a'i blant
- Sôn am achub ei wraig o'r stadiwm
- Gorfod gadael ffwrn ei hynafiaid ar ôl yn eu cartref

© WJEC CBAC Cyf.

8-10	• dangos gwybodaeth dda am y testun gwreiddiol – cymeriadau a digwyddiadau • dangos ymwybyddiaeth o brif nodweddion y testun gwreiddiol o ran naws ac awyrgylch yn eithaf da • ymwybyddiaeth o nodweddion y cymeriad a'i deimladau • *adnabyddiaeth eithaf da o ffurf gan ddefnyddio arddull ysgrifennu eithaf da sy'n briodol i'r pwrpas* • *arddangos gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
4-7	• dangos gwybodaeth am y testun gwreiddiol - trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol i'r dasg dan sylw am gymeriadau a digwyddiadau • ymgais i adlewyrchu'r testun gwreiddiol o ran naws ac awyrgylch • dangos peth dealltwriaeth o gymeriadau • *ymwybyddiaeth fras o'r ffurf gan ddangos peth ymdrech i ysgrifennu'n briodol i'r pwrpas* • *gafael anghyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
0-3	• dangos peth gwybodaeth am y testun gwreiddiol - cymeriadau a digwyddiadau • ymgais i gyflwyno gwaith creadigol yn seiliedig ar destun syml • ychydig o fanylion am gymeriadau a digwyddiadau • *peth ymwybyddiaeth o'r ffurf a'r angen i ysgrifennu'n briodol i'r pwrpas* • *gafael gyfyngedig ar sillafu, atalnodi a gramadeg*

© WJEC CBAC Cyf.

3. Diffodd y Sêr

(a) 1 marc am bob ateb cywir hyd at 3 ffaith
Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Jim yn rhuthro i mewn i'r ystafell ac yn sgrechian
- Lora ac Anni hefyd yn gweld tad Lora – ei wyneb wedi crebachu a'r croen fel cwyr
- Ellis yn cyrraedd i weld Ifor – Citi'n ei rybuddio ei fod wedi ei anafu'n wael
- Anni am atal Ellis i weld Ifor – ond Ellis yn mynd i mewn i'r siambr

[3]

(b) 1 marc am bob ateb cywir hyd at 3 ffaith
Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Codi carreg wen – meddwl bydd rhywbeth ofnadwy'n digwydd iddi
- Yr hances les a roddodd Ellis iddi
- Cysylltiad rhwng dwyn y bag melfed a pherthynas Lora a Hywel **[3]**

(c) Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Gwraig ddieithr yn cerdded i mewn i'r siop i holi ble'r oedd Tŷ'n Rhos – chwilio am Ifor Edwards
- Ifor oedd y person olaf i weld ei gŵr yn y frwydr ym Mametz – ac roedd hi eisiau clywed beth ddigwyddodd yn y frwydr honno
- Tad Hywel oedd gŵr y ddynes – Gruff Wmffra – Ifor yn teimlo euogrwydd nad oedd wedi gallu achub Gruff Wmffra
- Mam Hywel yn gwrthod derbyn y ffaith ei fod wedi marw – gadael popeth fel ag yr oedden nhw yn y tŷ
- Wedi dod o hyd i Gruff Wmffra mewn ysbyty yn Llundain

8-10	• dangos dealltwriaeth dda o'r nofel • *cyflwyno'r gwaith yn drefnus* • *arddangos gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
4-7	• dangos dealltwriaeth eithaf da o'r nofel • *dangos trefn mewn rhannau o'r gwaith* • *gafael anghyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
0-3	• arddangos gwybodaeth am gynnwys y nofel trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol am y stori • *ymgais at ddilyniant* • *gafael gyfyngedig ar sillafu, atalnodi a gramadeg*

© WJEC CBAC Cyf.

(ch) Gellir sôn am bwyntiau megis:

dewr	Yn barod i ymuno gyda'r fyddin
cariadus	Jini'n galw yno'n aml – ac mae am fyw gweddill ei fywyd gyda Jini – Gwenfron a mi
hwyliog	Tynnu stumiau ar ei chwiorydd pan nad oedd ei fam yn gweld
anhrefnus	Ei feddwl am farddoni - "byddai'r defaid i lawr yn y pentra petaen ni'n gadael pethau yn nwylo Ellis."
gofalgar	Dweud wrth Anni i edrych ar y sêr pan fydd ef yn Litherland

N= nodwedd cymeriad
T = tystiolaeth o'r nofel

5-6	• dangos dealltwriaeth dda o'r cymeriad • rhoi nifer o resymau/digwyddiadau fel tystiolaeth
3-4	• dangos dealltwriaeth eithaf da o'r cymeriad • rhoi rhai rhesymau/digwyddiadau fel tystiolaeth
0-2	• arddangos gwybodaeth am gymeriad trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol am y stori • ambell gyfeiriad at reswm neu ddigwyddiad

(d)
(i) 1 marc am sylw perthnasol x 2 **[2]**
(ii) 1 marc am sylw perthnasol x 2 **[2]**
(iii) 1 marc am enwi'r nodwedd
1 marc am ddyfyniad cywir
2 farc am sylw i drafod effaith **[4]**

(dd) Gellir sôn am bwyntiau megis:
- Ei balchder wrth weld cadair Birkenhead
- Yn forwyn briodas i Lora a Hywel
- Cyngor Ellis iddi – cyn mynd i Litherland – i edrych ar y sêr
- Atgof am greithiau erchyll Ifor
- Syndod sut roedd Hywel a'i fam wedi dod o hyd i'w dad
- Sôn am lythyrau Ellis o'r ffosydd – ond hefyd ei bod wedi sylweddoli bod y llythyr olaf wedi ei ysgrifennu cyn Gorffennaf 30
- Cofio'r llythyr yn cyrraedd yn cynnwys y newyddion am farwolaeth Ellis – ei mam wedi mynd i'w gwely a'i thad yn eistedd wrth ymyl y Beibl – y sêr wedi diffodd

© WJEC CBAC Cyf.

8-10	• dangos gwybodaeth dda am y testun gwreiddiol – cymeriadau a digwyddiadau • dangos ymwybyddiaeth o brif nodweddion y testun gwreiddiol o ran naws ac awyrgylch yn eithaf da • ymwybyddiaeth o nodweddion y cymeriad a'i deimladau • *adnabyddiaeth eithaf da o ffurf gan ddefnyddio arddull ysgrifennu eithaf da sy'n briodol i'r pwrpas* • *arddangos gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
4-7	• dangos gwybodaeth am y testun gwreiddiol - trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol i'r dasg dan sylw am gymeriadau a digwyddiadau • ymgais i adlewyrchu'r testun gwreiddiol o ran naws ac awyrgylch • dangos peth dealltwriaeth o gymeriadau • *ymwybyddiaeth fras o'r ffurf gan ddangos peth ymdrech i ysgrifennu'n briodol i'r pwrpas* • *gafael anghyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
0-3	• dangos peth gwybodaeth am y testun gwreiddiol - cymeriadau a digwyddiadau • ymgais i gyflwyno gwaith creadigol yn seiliedig ar destun syml • ychydig o fanylion am gymeriadau a digwyddiadau • *peth ymwybyddiaeth o'r ffurf a'r angen i ysgrifennu'n briodol i'r pwrpas* • *gafael gyfyngedig ar sillafu, atalnodi a gramadeg*

© WJEC CBAC Cyf.

4. Ac Yna Clywodd Sŵn y Môr

(a) 1 marc am bob ateb cywir hyd at 3 ffaith
Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Meredydd yn mynd ati i dacluso'r tŷ
- Penderfynu mynd allan i'r pentref i siopa bwyd
- Ei fodryb yn cyrraedd i'w helpu ac yn sôn bod Now yn falch ei fod yn rhydd

[3]

(b) 1 marc am bob ateb cywir hyd at 3 rheswm
Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Am gyfaddef ei fod ef a dyn o'r enw "William Hughes" wedi dwyn gwerth £25,000 o emau o siop Jenkins yn Wrecsam
- Ef saethodd y siopwr – ond ni allai ef gael ei garcharu gan ei fod yn gwybod ei fod yn marw
- £2,000 yn unig a gafodd ef gan "William Hughes" **[3]**

(c) Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Huw wedi bod yn dathlu ewyllys Gladys ac wedi meddwi
- Huw'n bygwth bydd angen hers arall yn Hirfaen – un i Meredydd yn ogystal â Gladys
- Wil Garej yn ffonio Gareth Hughes i'w rybuddio am fwriad Huw
- Gareth yn gadael gan afael mewn sach wrth iddo fynd - cuddio ei bastwn yn ei drowsus
- Mynd i'r Wylan Wen ac yn falch o weld Meredydd yno'n sgwrsio gyda Now - am dalu cymwynas nôl i Meredydd
- Huw'n yfed wisgi ar ei ffordd adre – Gareth Hughes yn taflu'r sach dros ei ben a chlymu'r llinyn
- Gareth Hughes yn ei daro gyda'r pastwn – Huw'n disgyn i'r llawr
- Yr heddwas yn clywed sŵn crio yn y sach - Huw yn ddiymadferth, methu amddiffyn ei hun
- Gareth yn cael trafferth ei godi – ond yn sicrhau ei fod wedi chwydu cyn ei adael

8-10	• dangos dealltwriaeth dda o'r nofel • *cyflwyno'r gwaith yn drefnus* • *arddangos gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
4-7	• dangos dealltwriaeth eithaf da o'r nofel • *dangos trefn mewn rhannau o'r gwaith* • *gafael anghyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
0-3	• arddangos gwybodaeth am gynnwys y nofel trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol am y stori • *ymgais at ddilyniant* • *gafael gyfyngedig ar sillafu, atalnodi a gramadeg*

© WJEC CBAC Cyf.

(ch) Gellir sôn am bwyntiau megis :

unig	Wedi colli ei rieni mewn damwain car – byw ar ei ben ei hunan
rhamantus	Yn hoffi cwmni Einir – gofyn iddi ei briodi ddwy waith
cryf	Yn barod i wynebu pobl y pentref yn dilyn yr achos llys
chwerw at yr heddlu	Yn dilyn yr achos llys a'r modd y cafodd ei drin yn y carchar Eu diffyg consyrn yn dilyn marwolaeth ei rieni – bu'n rhaid iddo ef fynd allan i chwilio am gorff ei dad.
deall cymeriad	Nid oedd yn hoffi Richard Jones yn syth yn Yr Erddig.

N= nodwedd cymeriad
T = tystiolaeth o'r nofel

5-6	• dangos dealltwriaeth dda o'r cymeriad • rhoi nifer o resymau / digwyddiadau fel tystiolaeth
3-4	• dangos dealltwriaeth eithaf da o'r cymeriad • rhoi rhai rhesymau / digwyddiadau fel tystiolaeth
0-2	• arddangos gwybodaeth am gymeriad trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol am y stori • ambell gyfeiriad at reswm neu ddigwyddiad

(d)

(i) 1 marc am sylw perthnasol x 2 **[2]**
(ii) 1 marc am sylw perthnasol x 2 **[2]**
(iii) 1 marc am enwi'r nodwedd
1 marc am ddyfyniad cywir
2 farc am sylw i drafod effaith **[4]**

(dd) Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Trist am farwolaeth Dwalad
- Teimlo dros Meredydd – yr holl heddlu'n chwilio am gorff Richard Jones
- Adnabod cymeriad – ddim yn hoffi'r dyn yn ei siwt – a deall nawr pam yr holl holi am y caeau fferm
- Hapus bod Meredydd wedi cyfarfod Einir – hen hogan iawn
- Beth fyddai ymateb Gladys pe bai hi gwybod bod y trysor o dan ei sied?

8-10	• dangos gwybodaeth dda am y testun gwreiddiol – cymeriadau a digwyddiadau • dangos ymwybyddiaeth o brif nodweddion y testun gwreiddiol o ran naws ac awyrgylch yn eithaf da • ymwybyddiaeth o nodweddion y cymeriad a'i deimladau • *adnabyddiaeth eithaf da o ffurf gan ddefnyddio arddull ysgrifennu eithaf da sy'n briodol i'r pwrpas* • *arddangos gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
4-7	• dangos gwybodaeth am y testun gwreiddiol - trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol i'r dasg dan sylw am gymeriadau a digwyddiadau • ymgais i adlewyrchu'r testun gwreiddiol o ran naws ac awyrgylch • dangos peth dealltwriaeth o gymeriadau • *ymwybyddiaeth fras o'r ffurf gan ddangos peth ymdrech i ysgrifennu'n briodol i'r pwrpas* • *gafael anghyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
0-3	• dangos peth gwybodaeth am y testun gwreiddiol - cymeriadau a digwyddiadau • ymgais i gyflwyno gwaith creadigol yn seiliedig ar destun syml • ychydig o fanylion am gymeriadau a digwyddiadau • *peth ymwybyddiaeth o'r ffurf a'r angen i ysgrifennu'n briodol i'r pwrpas* • *gafael gyfyngedig ar sillafu, atalnodi a gramadeg*

© WJEC CBAC Cyf.

5. I Ble'r Aeth Haul y Bore?

(a) 1 marc am bob ateb cywir hyd at 3 ffaith
Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Dicks a rhai milwyr yn lladd Indiaid yn y gwersyll
- Twyllo'r Indiaid - esgus eu bod yn ffrindiau iddyn nhw cyn eu lladd
- Dicks yn dal Haul y Bore
- Lladd Chiquito
- Treisio Haul y Bore
- Rhoi pen Chiquito ar ben cleddyf

[3]

(b) 1 marc am bob ateb cywir hyd at 3 ffaith
Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Gwenwyno'r dŵr
- Llosgi'r perllannau
- Dosbarthu blancedi â'r frech wen

[3]

(c) Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Dicks yn gorchymyn y Cotiau Glas i saethu ceffyl Chico
- Dicks yn saethu Cwmwl Gwyn
- Dicks am wneud rhywbeth gwaeth na chrogi Chico
- Dicks yn chwerthin wrth glywed am Usen
- Gwthio ei wn i geg Chico – gwenu'n greulon
- Clywed sŵn udo'r bleiddiaid a meddwl am syniad sut i ladd Chico
- Tanio dwy ergyd i bennau gliniau Chico
- Gorchymyn y Cotiau Glas i beidio claddu cyrff y ddau Arapahos – eu gadael wrth fôn coeden
- Llusgo Chico at Dicks - codi Chico wrth ei draed a'i adael yn hogian o goeden
- Rhwygo tafod Chico â'i gyllell – gadael i'r bleiddiaid arogli ei waed a gwaed y cyrff ar y llawr

8-10	• dangos dealltwriaeth dda o'r nofel • *cyflwyno'r gwaith yn drefnus* • *arddangos gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
4-7	• dangos dealltwriaeth eithaf da o'r nofel • *dangos trefn mewn rhannau o'r gwaith* • *gafael anghyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
0-3	• arddangos gwybodaeth am gynnwys y nofel trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol am y stori • *ymgais at ddilyniant* • *gafael gyfyngedig ar sillafu, atalnodi a gramadeg*

© WJEC CBAC Cyf.

(ch) Gellir sôn am bwyntiau megis:

ofnus	Rhedeg gyda Chiquito pan mae Dicks a'r Cotiau Glas yn cyrraedd
gofalgar	Amddiffyn Chiquito / gofalu am yr henoed
egwyddorol	Gwrthod mynd gyda Chico
perthynas agos â'i thad	Rhedeg at ei thad ar ôl iddi gael ei threisio
ffyddlon	Addo aros gyda'i phobl - gofalu am yr henoed yn ôl dymuniad ei thad.

N= nodwedd cymeriad
T = tystiolaeth o'r nofel

5-6	• dangos dealltwriaeth dda o'r cymeriad • rhoi nifer o resymau/digwyddiadau fel tystiolaeth
3-4	• dangos dealltwriaeth eithaf da o'r cymeriad • rhoi rhai rhesymau/digwyddiadau fel tystiolaeth
0-2	• arddangos gwybodaeth am gymeriad trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol am y stori • ambell gyfeiriad at reswm neu ddigwyddiad

(d)

(i) 1 marc am sylw perthnasol x 2 **[2]**
(ii) 1 marc am sylw perthnasol x 2 **[2]**
(iii) 1 marc am enwi'r nodwedd
1 marc am ddyfyniad cywir
2 farc am sylw i drafod effaith **[4]**

(dd) Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Am ddial ar Dicks yn enw Chiquito – am ddial ar Dicks gyda Chico – agor craith ar ei law – sicrhau bod yr Indiaid yn cyrraedd y Bosque yn ddiogel
- Wedi deall bod Carleton yn ofni Canby – y cwrt marsial
- Wedi byw gyda'r Indiaid ac yn eu deall
- Methu credu y byddai'r Cotiau Glas yn symud yr Indiaid i dir anffrwythlon
- Cyfleu ei gasineb tuag at Dicks – cwyn swyddogol yn ei erbyn
- Cloi Dicks yn yr ystafell warchod a rhoi blancedi glân i'r Indiaid

8-10	• dangos gwybodaeth dda am y testun gwreiddiol – cymeriadau a digwyddiadau • dangos ymwybyddiaeth o brif nodweddion y testun gwreiddiol o ran naws ac awyrgylch yn eithaf da • ymwybyddiaeth o nodweddion y cymeriad a'i deimladau • *adnabyddiaeth eithaf da o ffurf gan ddefnyddio arddull ysgrifennu eithaf da sy'n briodol i'r pwrpas* • *arddangos gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
4-7	• dangos gwybodaeth am y testun gwreiddiol - trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol i'r dasg dan sylw am gymeriadau a digwyddiadau • ymgais i adlewyrchu'r testun gwreiddiol o ran naws ac awyrgylch • dangos peth dealltwriaeth o gymeriadau • *ymwybyddiaeth fras o'r ffurf gan ddangos peth ymdrech i ysgrifennu'n briodol i'r pwrpas* • *gafael anghyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
0-3	• dangos peth gwybodaeth am y testun gwreiddiol - cymeriadau a digwyddiadau • ymgais i gyflwyno gwaith creadigol yn seiliedig ar destun syml • ychydig o fanylion am gymeriadau a digwyddiadau • *peth ymwybyddiaeth o'r ffurf a'r angen i ysgrifennu'n briodol i'r pwrpas* • *gafael gyfyngedig ar sillafu, atalnodi a gramadeg*

© WJEC CBAC Cyf.

6. Dim

(a) 1 marc am bob ateb cywir hyd at 3 ffaith
Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Yr ysgol yn troi i edrych ar Gwyn – cael ei ddanfon allan
- Codi dau fys – dau athro yn ei lusgo o'r Neuadd.
- Gwahardd Gwyn o'r ysgol. **[3]**

(b) 1 marc am bob ateb cywir hyd at 3 rheswm
Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Rhestr gan Owain o swyddogion Gogledd Iwerddon sy'n fradwyr
- Owain yn esbonio pam cafodd ei ladd
- Gwyn yn anfon y rhestr i lysgennad yn yr Unol Daleithiau **[3]**

(c) Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Yn yr ail gyrch mae Owain yn rhan o dîm SAS sy'n lladd uned o ddynion IRA oedd yn bwriadu ymosod ar yrrwr lori laeth
- Y lorri'n gyrru heibio a thynnu i mewn wrth stand laeth blociau concrit
- Cortina llwyd yn dod i lawr y ffordd – tri dyn yn y car
- Owain yn synhwyro nad oedd popeth yn iawn – paratoi ei wn
- Owain a'r tîm yn tanio eu gynnau at y car – mygydau am y tri
- Bwledi ar hyd y car – y car yn y gwrych, ond Owain a'r milwyr yn dal i saethu
- Golwg ofnadwy ar y car – gwaed ym mhob man

8-10	• dangos dealltwriaeth dda o'r nofel • *cyflwyno'r gwaith yn drefnus* • *arddangos gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
4-7	• dangos dealltwriaeth eithaf da o'r nofel • *dangos trefn mewn rhannau o'r gwaith* • *gafael anghyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
0-3	• arddangos gwybodaeth am gynnwys y nofel trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol am y stori • *ymgais at ddilyniant* • *gafael gyfyngedig ar sillafu, atalnodi a gramadeg*

(ch) Gellir sôn am bwyntiau megis:

ffyddlon	Aros adre ar y fferm ond hefyd yn mynnu gwybod beth ddigwyddodd i Owain
hawdd ei fwlio	Targed hawdd i fechgyn eraill yn Ysgol Dre
galluog	Aeth i'r Brifysgol ac yn gallu dadlau'n gryf mewn cyfarfodydd
dewr	Codi dau fys ar Dai Lewis am ei alw'n Welsh Insect
gonest	Dweud wrth yr heddlu ei fod wedi bod yn rhan o'r brotest

N= nodwedd cymeriad
T = tystiolaeth o'r nofel

5-6	• dangos dealltwriaeth dda o'r cymeriad • rhoi nifer o resymau / digwyddiadau fel tystiolaeth
3-4	• dangos dealltwriaeth eithaf da o'r cymeriad • rhoi rhai rhesymau / digwyddiadau fel tystiolaeth
0-2	• arddangos gwybodaeth am gymeriad trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol am y stori • ambell gyfeiriad at reswm neu ddigwyddiad

© WJEC CBAC Cyf.

(d) (i) 1 marc am sylw perthnasol x 2 **[2]**
(ii) 1 marc am sylw perthnasol x 2 **[2]**
(iii) 1 marc am enwi'r nodwedd
1 marc am ddyfyniad cywir
2 farc am sylw i drafod effaith **[4]**

(dd) Gellir sôn am bwyntiau megis:

- Y ffraeo fu rhyngddynt noson angladd Richard Lloyd - yn gwybod ar hyd yr adeg eu bod yn wahanol
- Penderfynol ei fod am ddial am ladd Owain – darllen y llythyr cyn ei ddanfon at lysgennad yr Unol Dalaethiau
- Gwybod ar hyd yr amser fod Owain yn pysgota am wybodaeth am ymgyrch Ie dros Gymru
- Enwi ei fab ar ôl Owain - dangos ei gariad at ei frawd - ac yn dangos y griafolen iddo
- Cymreictod yn bwysig – gwrthwynebu'r maes carafannau – dim manteision i bobl leol
- Symbolaeth y gwenoliaid - fel y Cymry'n cael eu chwalu

8-10	• dangos gwybodaeth dda am y testun gwreiddiol – cymeriadau a digwyddiadau • dangos ymwybyddiaeth o brif nodweddion y testun gwreiddiol o ran naws ac awyrgylch yn eithaf da • ymwybyddiaeth o nodweddion y cymeriad a'i deimladau • *adnabyddiaeth eithaf da o ffurf gan ddefnyddio arddull ysgrifennu eithaf da sy'n briodol i'r pwrpas* • *arddangos gafael gyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
4-7	• dangos gwybodaeth am y testun gwreiddiol - trwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol i'r dasg dan sylw am gymeriadau a digwyddiadau • ymgais i adlewyrchu'r testun gwreiddiol o ran naws ac awyrgylch • dangos peth dealltwriaeth o gymeriadau • *ymwybyddiaeth fras o'r ffurf gan ddangos peth ymdrech i ysgrifennu'n briodol i'r pwrpas* • *gafael anghyson ar sillafu, atalnodi a gramadeg*
0-3	• dangos peth gwybodaeth am y testun gwreiddiol - cymeriadau a digwyddiadau • ymgais i gyflwyno gwaith creadigol yn seiliedig ar destun syml • ychydig o fanylion am gymeriadau a digwyddiadau • *peth ymwybyddiaeth o'r ffurf a'r angen i ysgrifennu'n briodol i'r pwrpas* • *gafael gyfyngedig ar sillafu, atalnodi a gramadeg*

© WJEC CBAC Cyf.